

Temeljem članka 15. Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), direktor Uprave za neizravno oporezivanje d o n o s i

U P U T U
O POSTUPKU STAVLJANJA ROBE U SLOBODAN
PROMET NA RAČUN NJENE KRAJNJE UPOTREBE

GLAVA I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet)

Ovom uputom bliže se propisuje način provedbe postupka stavljanja robe u slobodan promet uz povoljno tarifno postupanje ili po sniženoj ili nultoj stopi pristojbi na račun njene krajnje upotrebe (u daljnjem tekstu: postupak krajnje upotrebe).

Članak 2.
(Definicije)

U smislu ove upute, navedeni pojmovi imaju sljedeća značenja:

- a) "*povoljno tarifno postupanje*" - smanjenje ili odgađanje plaćanja uvoznih pristojbi iz članka 4. točka (7) Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 57/04), (u daljnjem tekstu: Zakon), čak i u okviru bilo kog tarifnog kontingenta,
- b) "*nadzorni carinski ured*" - carinski ured naveden u odobrenju kao ovlaštenu ured za nadzor krajnje upotrebe. Ako se roba stavlja u postupak krajnje upotrebe u više mjesta/operatora tada je nadzorni ured onaj koji je mjerodavan za mjesto gdje će pretežnom dijelu robe biti određena propisana krajnja uporaba,
- c) "*prijavni carinski ured*" - carinski ured ili uredi navedeni u odobrenju kao ovlaštenu za prihvatanje prijave za stavljanje robe u postupak krajnje upotrebe,
- d) "*odobrenje za krajnju uporabu*" - odobrenje carinskog organa da se roba stavi u postupak krajnje upotrebe,
- e) "*evidencija*" - podrazumijeva podatke imatelja odobrenja koji sadrže sve potrebne informacije i tehničke detalje na bilo kojem mediju ili evidenciju koju on vodi u poslovne svrhe, a koja mjerodavnim carinskim organima omogućava vršenje nadzora i kontrolu postupka krajnje upotrebe. Ako se roba stavlja u postupak krajnje upotrebe u više mjesta/operatora, imatelj odobrenja u evidenciji mora osigurati podatke o stvarnom stanju robe u postupku krajnje upotrebe u svakom mjestu, odnosno kod svakog operatora,
- f) "*računi*" - komercijalni, porezni ili drugi računovodstveni materijali (dokumenti) koje čuva imatelj odobrenja ili se oni čuvaju u njegovo ime.

Članak 3.
(Pravna osnova)

- (1) Stavljanje robe u postupak krajnje upotrebe regulirano je:
  - a) odredbama članka 17., 18., 79., 83., 84., 85., 87., 196. i 200. Zakona i
  - b) odredbama članka 198. do 207. i članka 471. do 477. Odluke o provedbenim propisima Zakona o carinskoj politici BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 63a/04, u daljnjem tekstu: Odluka), koje uključuju i Priloge 43, 44 i 46 Odluke.

(2) Uz ispunjenje propisanih uvjeta, roba može biti stavljena samo u propisanu krajnju uporabu (pretežno su to robe iz tarifnih oznaka važeće Carinske tarife BiH koje su, na odgovarajući način npr. "fus notom" ili dr., označene kao robe na koje se može primijeniti povoljno tarifno postupanje ili kao robe za koje je propisana smanjena ili nulta stopa pristojbi na račun njene krajnje upotrebe).

GLAVA II - PODNOŠENJE ZAHTJEVA I DAVANJE ODOBRENJA

Članak 4.

(Podnošenje zahtjeva u pisanom obliku)

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za postupak krajnje upotrebe može podnijeti osoba koja uvozi, organizira ili koristi robu za krajnju uporabu.

(2) Zahtjev iz stavka (1) ovoga članka, taksiran propisanom administrativnom taksom, podnosi se regionalnom centru mjerodavnom prema mjestu sjedišta podnositelja zahtjeva. Sukladno članku 300. stavak 1. i 2. Odluke, zahtjev se podnosi na obrascu iz Priloga 43 Odluke.

3) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka podnosi se dokaz o registraciji djelatnosti u okviru koje se roba može staviti u propisanu krajnju uporabu (podnositelja zahtjeva ili operatera/korisnika robe, kako već bude odgovaralo ovisno da li je u pitanju ista ili različite osobe).

(4) Zahtjev, sa njegovim priložima, podnosi se u dva primjerka, od kojih jedan ostaje u spisu kod izdavatelja odobrenja, a drugi se, sa odobrenjem, dostavlja nadzornom carinskom uredu.

Članak 5.

(Podnošenje zahtjeva pomoću carinske prijave)

(1) Zahtjev za postupak krajnje uporabe, sukladno članku 199. stavak 3. Odluke, može se podnijeti i pomoću carinske prijave kojom se roba stavlja u postupak krajnje uporabe. To mogu biti izuzetni slučajevi u kojima bi svako odlaganje ili kašnjenje krajnje uporabe moglo izazvati ozbiljne ekonomske poteškoće (npr. obustava proizvodnog procesa koji se mora u kontinuitetu odvijati, zahtjevi sezone, prekid normalnog odvijanja poslovne aktivnosti i sl.), koje podnositelj zahtjeva mora dokazati ili učiniti vjerovatnim, uz uvjet da:

- a) podnositelj zahtjeva odredi propisanu krajnju uporabu cjelokupnoj robi i
- b) osigurava pravilno izvođenje radnji u svezi postupka krajnje uporabe.

(2) U slučajevima iz stavka (1) ovoga članka, bez odstupanja od članka 125. Odluke, carinski organ će zahtijevati da deklarant, uz carinsku prijavu, priloži i dokument koji treba da sadrži bar sljedeće podatke, osim ako se takvi podatci ne smatraju potrebnim ili su već unijeti u carinsku prijavu:

- a) ime i adresu podnositelja zahtjeva, deklaranta i operatera,
- b) karakter krajnje uporabe,
- c) tehnički opis robe koja se stavlja u postupak krajnje uporabe i proizvoda nastalih njihovom krajnjom uporabom i sredstava za njihovo identificiranje,
- d) procijenjeni normativ proizvodnje ili metod pomoću kojeg se taj normativ može odrediti,
- e) procijenjeni period za određivanje krajnje uporabe robi,
- f) mjesto gdje se roba stavlja u krajnju uporabu.

(3) Dokument iz stavka (2) ovoga članka može biti sačinjen i ovjeren bilo na posebnom listu papira ili na obrascu iz Priloga 43 Odluke. Na tom dokumentu carinski organ unosi šifru carinskog ureda, te podatke o vrsti, broju i datumu carinske prijave na koju se odnosi (npr. 10902/IM4/450/10/03/06), te službenu šifru i potpis.

(4) Stavak (1) ovoga članka ne primjenjuje se u slučajevima u kojima se roba stavlja u postupak krajnje uporabe u više mjesta za koja su mjerodavni različiti carinski uredi, bilo iz jednog ili više regionalnih centara.

(5) U slučajevima iz stavka (1) ovoga članka, prihvatanje carinske prijave smatra se odobrenjem za postupak krajnje uporabe.

(6) Odobrenje iz stavka (5) ovoga članka daje se osobama registriranom na carinskom području Bosne i Hercegovine i kod Uprave za neizravno oporezivanje (u daljnjem tekstu: Uprava), pod uvjetima propisanim u članku 200. stavak 1. i 2. Odluke.

Članak 6.

(Izdavanje odobrenja u pisanom obliku)

(1) Odobrenje za postupak krajnje uporabe, po zahtjevu iz članka 4. ove upute, izdaje mjerodavni regionalni centar na obrascu iz Priloga 43 Odluke, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva ili od dana kada je carinski organ primio zatražene nedostajuće ili dodatne podatke.

(2) Odobrenje se izdaje osobama registriranim na carinskom području Bosne i Hercegovine i kod Uprave, pod uvjetima propisanim u članku 200. stavak 1. i 2. Odluke.

(3) Odobrenje sadrži podatke navedene u članku 200. stavak 3. Odluke.

(4) Odobrenje stupa na snagu danom izdavanja ili nekog kasnijeg datuma navedenog u odobrenju.

Članak 7.

(Rok važenja odobrenja)

(1) U odobrenju iz članka 6. ove upute određuje se rok njegovog važenja, ovisno od potreba podnositelja zahtjeva, koji ne može biti duži od tri godine.

(2) Rok iz stavka (1) ovoga članka, računa se od dana stupanja na snagu odobrenja i u tom roku roba navedena u odobrenju se može prijaviti za postupak krajnje uporabe.

(3) U iznimno opravdanim slučajevima prihvatljivim za carinske organe (npr. zbog nepredviđenih okolnosti ili više sile ili zbog poteškoća u procesu proizvodnje), na zahtjev imatelja odobrenja, rok važenja odobrenja, za istu vrstu radnje i robe, može iznositi i duže od 3 godine i to za period trajanja nepredviđenih okolnosti ili više sile ili poteškoća u procesu proizvodnje.

(4) Mjerodavni carinski organ može izdati retroaktivno odobrenje sukladno odredbama članka 201. Odluke.

Članak 8.

(Rok za razduživanje postupka krajnje uporabe)

(1) U odobrenju će biti određen i rok do kojeg se robi stavljenom u postupak krajnje uporabe mora odrediti propisana krajnja uporaba (u daljnjem tekstu: rok krajnje uporabe), koji počinje teći od dana prihvatanja carinske prijave za ulazak robe u postupak krajnje uporabe (IM 4), koji rok prijavni carinski ured obvezno unosi u polje D/J (četvrti red) carinske prijave (npr. IM 4 prijava prihvaćena dana 15.01.2006. godine, rok krajnje uporabe iznosi 3 mjeseca, u ovom slučaju taj rok po navedenoj prijavi ističe 15.04.2006. godine).

(2) Kada to okolnosti nalažu, rok iz stavka (1) ovoga članka nadzorni carinski ured, na zahtjev imatelja odobrenja, može produžiti. Zahtjev, kojem se prilaže carinska prijava o ulasku robe u postupak krajnje uporabe za koju se traži produženje roka, treba da sadrži:

- a) opravdane razloge za produženje roka,
- b) period produženja,
- c) količinu uvezene robe koja je preostala za razduživanje i
- d) druge podatke eventualno potrebne za odobravanje zahtjeva.

(3) Odluku o odobravanju zahtjeva iz stavka (2) ovoga članka nadzorni carinski ured donosi u skraćenom postupku, u vidu zabilješke na zahtjevu, a odobreni rok produženja upisuje u polje D/J (četvrti red) carinske prijave za koju je odobreno produženje roka njenog razduživanja. Presliku odobrenog zahtjeva nadzorni carinski ured dostavlja prijavnom carinskom uredu ako su različiti, kako bi podatke o produženju roka taj ured mogao unijeti u carinsku prijavu na koju se odnosi. Oba ureda odobreni rok produženja unose i u odgovarajuće evidencije iz članka 12. stavak (5) ove upute.

Članak 9. (Prijenosi)

(1) U odobrenju će, ako to traži podnositelj zahtjeva, biti određeno da li se i pod kojim uvjetima može obavljati prijenos robe stavljene u postupak krajnje uporabe.

(2) Postupak prijenosa iz stavka (1) ovoga članka obavlja se sukladno odredbama članka 203. i 204. Odluke.

Član 10. (Osiguranje plaćanja carinskog duga)

(1) U principu, jamstvo za osiguravanje plaćanja carinskog duga se ne zahtijeva. Izuzetno, jamstvo će se zahtijevati:

- a) u slučajevima iz članka 5. ove upute,
- b) u slučajevima kada je postupak krajnje uporabe u svezi s korištenjem tarifnih kvota,
- c) kada podnositelj zahtjeva po prvi put koristi krajnju uporabu, bez obzira o kojoj robi je riječ, te
- d) u drugim slučajevima kada to ocijeni izdavatelj odobrenja iz članka 6. ove upute, imajući pri tome u vidu, u svakom konkretnom slučaju, okolnosti koje mogu uticati na takvu odluku (npr. vrsta i karakter robe i postupak obrade koju treba proći, mogućnost lakšeg ili težeg identificiranja robe, rok krajnje uporabe, povjerljivost imatelja odobrenja i njegova suradnja sa carinskim organima i dr.).

(2) Ukoliko se zahtijeva jamstvo, ista mora biti osigurana pri stavljanju robe u postupak krajnje uporabe i primjenjuju se uobičajena pravila.

(3) Ukoliko prvobitno nije zahtijevana jamstvo, nadzorni carinski ured, ako to ocijeni potrebnim, može uvijek, sukladno članku 182. stavak 3. točka (b) Zakona, zahtijevati podnošenje jamstva u toku trajanja roka krajnje uporabe.

(4) Imatelj odobrenja za postupak krajnje uporabe, neovisno da li je ili nije zahtijevano jamstvo, odgovaran je za carinski dug koji bi mogao nastati u tom postupku.

Članak 11. (Obveze imatelja odobrenja)

Imatelj odobrenja je obvezan:

- a) voditi i čuvati evidenciju koja omogućava carinskim organima da provedu provjere koje smatraju potrebnim da se osigura uporaba robe za propisanu krajnju uporabu,
- b) da do isteka odobrenog roka krajnje uporabe odredi robi tu uporabu ili to osigura (ako i sam nije korisnik robe/operator), te o tome pisano izvijesti nadzorni carinski ured i

- c) da se u svemu pridržava važećih propisa koji se odnose na odobreni postupak krajnje uporabe.

GLAVA III - TOK POSTUPKA

Članak 12.

(Stavljanje robe u postupak krajnje uporabe)

(1) Roba se prijavljuje za postupak krajnje uporabe podnošenjem uvozne carinske prijave IM 4 prijavnom carinskom uredu u roku važenja odobrenja. Carinska prijava se popunjava sukladno propisima kojima je regulirano pitanje popunjavanja carinskih prijava, s tim da se u polje 44 prijave, pored ostalih podataka, obvezno unosi i naznaka: "KRAJNJA UPORABA", te broj i datum odobrenja iz članka 6. ove upute, ako postoji.

(2) Uz carinsku prijavu iz stavka (1) ovoga članka prilaže se odobrenje i dokumenta predviđena člankom 125. Odluke, kao i dokument iz članka 5. stavak (2) ove upute, ako su u pitanju situacije iz tog članka.

(3) Carinska prijava iz stavka (1) ovoga članka se, putem modula selektiviteta u informatičkom sustavu, upućuje na crvenu traku (potpuna kontrola robe i dokumenata). U toj kontroli prijavni carinski ured provjerava da li prijavljena roba odgovara opisu iz odobrenja, da li njeno stvarno stanje u pogledu vrste, količine, kvalitete, vrijednosti i porijekla odgovara podacima navedenim u carinskoj prijavi i dokumentima iz stavka (2) ovoga članka, te poduzima mjere identificiranja navedene u odobrenju.

(4) Ako su prijavni i nadzorni carinski ured različiti uredi, u tom slučaju prijavni carinski ured je, odmah po završetku postupka, obvezan dostavljati nadzornom carinskom uredu kopiju carinskih prijava o ulasku robe u postupak krajnje uporabe.

(5) Prijavni i nadzorni carinski ured obvezni su voditi posebnu evidenciju o carinskim prijavama o ulasku robe u postupak krajnje uporabe i to na obrascima kako slijedi:

- a) ako je u pitanju odobrenje iz članka 5. ove upute, carinski ured koji je prihvatio carinsku prijavu vodi evidenciju na Obrascu 1.,
- b) ako je u pitanju odobrenje iz članka 6. ove upute, a prijavni i nadzorni carinski ured su:
  - 1) isti ured - taj ured vodi evidenciju, posebno za svako odobrenje, na Obrascu 2.,
  - 2) različiti uredi - u tom slučaju prijavni carinski ured, posebno za svako odobrenje, vodi evidenciju na Obrascu 3. (carinske prijave, sa njihovom dokumentacijom odlaže u registratore uvoznih prijava po redosljedu njihovog nastanka), a nadzorni carinski ured, također posebno za svako odobrenje, evidenciju vodi na Obrascu 4. U tom slučaju, nadzorni carinski ured će, za svako pojedino odobrenje, formirati poseban omot spisa u koji će, uz odobrenje, odlagati tu evidenciju i carinske prijave koje se odnose na odobrenje.

(6) Evidencije iz stavka (5) ovoga članka mjerodavni carinski uredi su obvezni čuvati u posebnim registratorima.

Članak 13.

(Trajanje carinskog nadzora krajnje uporabe)

(1) Roba koja je po odobrenju stavljena u postupak krajnje uporabe, sukladno članku 79. Zakona i članka 207. Odluke, ostaje pod carinskim nadzorom i podliježe uvoznim pristojbama, i to:

- a) u slučaju robe koja se može koristiti samo jedanput - sve dok se prvi put, u odobrenom roku krajnje uporabe, ne odredi odobrena krajnja uporaba,
- b) u slučaju roba koje se mogu koristiti u ponovljenoj uporabi (višekratno) - dvije godine nakon što su prvi put upotrijebljene za odobrenu krajnju uporabu. Datum prve uporabe imatelj odobrenja unosi u evidenciju iz članka 11. točka a) ove upute,

c) sve dok se ne izveze, uništi ili na drugi način iskoristi sukladno odredbama članka 205. i 206. Odluke.

(2) Otpatci i ostatci koji nastanu prilikom obrade ili prerade robe ili prirodni gubitci, smatraju se kao roba upotrijebljena za odobrenu krajnju uporabu.

(3) Za otpatke i ostatke koji nastanu kao rezultat uništenja robe, carinski nadzor prestaje kada im se odredi carinski odobreno postupanje ili uporaba.

Članak 14.

(Kontrola krajnje uporabe)

(1) Nadzorna carinska ispostava obvezna je kod imatelja odobrenja (uključujući i druge osobe koja su poslovno izravno ili neizravno uključena u radnje krajnje uporabe ili su u posjedu dokumenata u svezi s tim postupkom, ako je to potrebno), uz njegovu nazočnost ili nazočnost njegovog ovlaštenog zastupnika, izvršiti kontrolu krajnje uporabe, najkasnije u roku od 10 dana od dana isteka odobrenog roka krajnje uporabe.

(2) Carinski službenici koji obavljaju kontrolu krajnje uporabe, sastavljaju zapisnik koji treba sadržavati sve potrebne podatke navedene u odobrenju i o nalazima kontrole. Zapisnik se sastavlja u tri primjerka, a potpisuje ga, pored carinskih službenika, i osoba kod koje je vršena kontrola. Jedan primjerak zapisnika predaje se osobi kod koje je vršena kontrola, drugi primjerak ostaje kod carinskog ureda. Treći primjerak nadzorni carinski ured dostavlja prijavnom carinskom uredu, ako su ti uredi različiti. Uz zapisnik se prilažu i dokazi do kojih se dođe u toku vršenja kontrole.

(3) Kontrolu postupka krajnje uporabe nadzorni carinski ured ili drugi kontrolni carinski organi mogu vršiti i u toku trajanja odobrenog roka krajnje uporabe.

(4) Rezultate kontrole, te broj i datum zapisnika, prijavni carinski ured ukratko navodi u inspeksijskom aktu i u polju E/J carinske prijave u pisanom obliku, odnosno na poleđini carinske prijave o ulasku robe u postupak krajnje uporabe podnijete pomoću tehnike obrade podataka i u evidenciji o krajnjoj uporabi (npr. "roba upotrijebljena za krajnju uporabu, zapisnik o kontroli broj ... od ..... godine" ili "nerazduženo, uz navođenje vrste i količine nerazdužene robe, zapisnik o kontroli broj ... od .... godine" i dr., ovisno od situacije). Rezultate kontrole, te broj i datum zapisnika, nadzorni carinski ured navodi u evidenciji o krajnjoj uporabi koju vodi i na poleđini preslike carinske prijave na koju se odnosi. Sva dokumenta koja se odnose na carinsku prijavu o ulasku robe u postupak krajnje uporabe prijavni carinski ured odlaže uz carinsku prijavu.

Članak 15.

(Završetak postupka krajnje uporabe)

(1) Ukoliko je roba, na temelju rezultata kontrole iz članka 14. ove upute, upotrijebljena za odobrenu krajnju uporabu postupak krajnje uporabe se smatra završenim. Također, razdužuje se i jamstvo, ako je po zahtjevu carinskog organa bilo podnijeto.

Članak 16.

(Nastanak carinskog duga u postupku krajnje uporabe)

(1) Ukoliko, na temelju rezultata kontrole iz članka 14. ove upute, sva ili dio robe nije stavljena u odobrenu krajnju uporabu, za tu robu, sukladno članku 196. Zakona, nastaje carinski dug, koji se obračunava sukladno članku 200. Zakona. U tom slučaju nadzorni carinski ured, odmah bez odgode, pokreće odgovarajući postupak za naplatu nastalog carinskog duga.

(2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka, nadzorni carinski ured, sukladno važećim propisima, pokrenut će i odgovarajući postupak za utvrđivanje eventualne odgovornosti učesnika u postupku krajnje uporabe.

(3) Kada carinski organ poništi odobrenje, za robe koje su po tom odobrenju prijavljene za postupak krajnje uporabe, sukladno članku 196. Zakona, nastaje carinski dug koji se obračunava sukladno članku 200. Zakona.

GLAVA IV - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

(Sastavni dio i stupanje na snagu)

(1) Sastavni dio ove upute čine Obrasci od 1. do 4. iz članka 12. stavak (5) ove upute.

(2) Ova uputa stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", a biti će objavljena i na WEB stranici Uprave.

Članak 18.

(Prestanak važenja ranijih propisa)

Danom stupanja na snagu ove upute prestaju važiti sva akta bivših carinskih uprava Entiteta i Uprave kojima su regulirana pitanja koja su predmet ove upute.

UIO broj: 02-3576 /06
26.06.2006. godine
Banja Luka

DIREKTOR
Kemal Čaušević